

**Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM**

Synpunkter angående SOU 2010:5, Skolgång för alla barn

Lärarnas Riksförbund har beretts tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet om rätt till utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd

Sammanfattning

Lärarnas Riksförbund ser mycket positivt på att vårt och andras krav att rätten till utbildning skulle innefatta alla barn ledde fram till föreliggande betänkande.

Lärarnas Riksförbund instämmer i utredningens slutsatser och bejakar därmed betänkandet i dess helhet. Det är positivt att skyldigheten att ta emot dessa barn föreslås omfatta både offentliga och fristående huvudmän samt att utredaren föreslår ett ekonomiskt ersättningsystem som är mer rättvist än det som föreslogs i SOU 2007:34.

Lärarnas Riksförbund anser fortfarande att det måste utformas allmänna råd angående hur den gällande sekretesslagstiftningen skall tillämpas. Det måste stå klart att lärare har rätt att tåga om var ett gömt barn befinner sig. Detta för att eleverna skall uppleva skolan som en fredad zon.

Bakgrund till förbundets ställningstaganden

Förbundets ställningstagande när det gäller barn som vistas i landet utan tillstånd baseras i huvudsak på barnkonventionens 28:e artikel om alla barns rätt att gå i skolan. Då kan det inte göras skillnad på barn som sökt eller inte sökt asyl/uppehållstillstånd.

Enligt lärares yrkesetiska principer förbinder sig lärare bland annat att: ”...skapa goda betingelser för varje elevs lärande...”, ”alltid ... skydda varje individ mot skada, kränkning och trakasserier”, ”inte diskriminera någon...”, ”verka för att upprätthålla förtroendefulla relationer med eleverna och deras föräldrar/vårdnadshavare...” samt ”vara varsam med information om eleverna och inte vidarebefordra information som mottagits i tjänsten om det inte är nödvändigt för elevens bästa”.

Utifrån dessa principer och den princip som säger att ”...lärare arbetar i enlighet med det samhällsuppdrag de fått, där det fastlagts genom

demokratiska beslut och om det inte strider mot dessa yrkesetiska principer” är vår tolkning att lärare kan och bör stödja varje barns rätt till utbildning oavsett om detta är en laglig rätt eller inte. Om denna rätt lagstadgas underlättar det naturligtvis för lärare att leva upp till de krav som vår yrkesetik och barnkonventionen ställer.

Lärarnas Riksförbund vill samtidigt betona betydelsen av att anmälningsplikten till socialförvaltningen enligt 14 kap. 1 § i Socialtjänstlagen är tillämplig även för dessa barn. Förbundet ser att det här kan uppstå mycket svåra etiska dilemman där det enskilda barnets väl och ve ställs mot risken att familjens utvisas, med vad det i sin tur kan innebära för barnets framtida skolgång.

Det föreslagna ersättningssystemet är något mer komplicerat än det tidigare föreslagna men förbundet upplever ändå att det är betydligt mer rättvist och en förutsättning för att kunna ställa krav på fristående skolor att ta emot dessa barn i sin verksamhet.

Lärarnas Riksförbund anser att det måste utformas tydliga råd för hur skolhuvudmän, skolledare och lärare ska hantera både praktiska och etiska problem som kan uppstå i samband med att man tar emot gömda barn i verksamheten. Det måste också åläggas varje kommun att upprätta en arbetsgång och delegationsordning där det tydliggörs vem som ansvarar för de beslut som ska tas. Samma krav på tydliga beslutsvägar och ansvarstagande måste naturligtvis ställas på de enskilda huvudmän som tar emot barn som vistas i landet utan tillstånd. Förbundet föreslår därför att Skolverket ges i uppdrag att utforma allmänna råd till stöd för huvudmännen och lärarna.

Med vänlig hälsning

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Metta Fjelkner
Förbundsordförande

Anna Jändel-Holst